

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300

Készletnek nem adtnak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

A Ker. Szeretet Orsz. Gyermekvédő Műve

c. egyesület és annak tagjai a kalocsai főegyházmegyében.

A felebaráti szeretet szolgálatában álló ezen áldásos jótékony egységetnek célja: elhagyott és szegény gyermekeket keresztény családoknál és nevelő intézetekben elhelyezni és katolikus módon neveltetni; szegény gyermekeket, ifjakat és leányokat, megfelelő életpályára segíteni; gondozottjaival az iskolai és tanuló évek után is összeköttetésben maradni s nekik erkölcsi és anyagi önállóságuk elérésében segítségükre lenni.

Mig az „Országos Gyermekvédő Liga“ a szegény, magukra maradt gyermekek gondozásában figyelmen kívül hagyja a legfontosabbat, a vallás-erkölcsi szempontot, addig ez az anyaszentegyház szellemében működő egyesület Isten köré fogja csoportosítani az egész nevelést s ekkép gondozottjainak erkölcsiségét a legszilárdabb alapon fogja kifejleszteni.

„A Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve“ című egyesület tagja lehet minden katolikus magyar honos; még pedig alapító tag, aki az egyesület céljára 100 koronát adományoz; rendes tag, aki a két koronában megállapított évi tagdíj fizetésére magát 3 évre leköteli; pártoló tag pedig, aki évi egy koronával járul az egyesület céljainak megvalósításához.

Minden tag részesül a szent mű kiváltságaiban és lelki javaiban, az alapító és rendes tagok ezenfelül igényt tarthatnak az esetleg kiadandó folyóirat egy-egy példányára. A tagokon kívül mindazok, akik az egyesületet adományaikkal (legalább 20 fillér) támogatják, az egyesület jótévedőinek tekintetnek.

Ez az áldásos egyesület főegyházmegyénkben is megkezdte működését. Nevezetesen Kalocsán a ft. papság után a kongreganista hölgyek voltak az elsők, akik lelkes buzgósággal léptek az egyesület rendes tagjainak sorába, sőt kilencen közülök a csoportvezető tisztét is magukra vállalták.

A gyűjtést nyomban megkezdették és rövid idő alatt szép eredményt értek el. Köszönet és elismerés illeti ezért úgy a buzgó vezetőket, mint a

jótékonyra készséges kalocsai közönséget.

Lelkes csoportvezetőink működéséről a következőkben számolunk be:

1. Husszy Istvánné urnő gyűjtött 32 tagot; 2. Simig Jenőné urnő 20 tagot és 4 jótévedőt; 3. Tömlényi Flóra urhölgy 19 tagot és 6 jótévedőt; 4. Felter Anna urhölgy 14 tagot és 1 jótévedőt; 5. Hümpfner Ottilia urhölgy 13 tagot és 2 jótévedőt; 6. Rónay Béláné urnő 12 tagot és 6 jótévedőt; 7. Deák Erzsébet 8 tagot és 8 jótévedőt; 8. Horváth Mariska urhölgy 8 tagot és 12 jótévedőt; 9. Modor Kálmánné urnő 5 tagot; 10. Mészáros Jánosné 12 tagot és 39 jótévedőt; 11. özv. Molnár Jánosné 7 tagot és 27 jótévedőt; 12. Salacz Gergelyné 1 tagot és 37 jótévedőt.

De nemcsak a csoportvezetőknél, hanem a főegyházmegyei igazgatónál is jelentkeztek helybeli és vidéki tagok, amiáltal főegyházmegyénkben a gyermekvédő egyesület tagjai a következőképpen oszlanak meg:

Alapító tag 2, rendes tag 145, köztük 133 kalocsai, pártoló tag 83, köztük 72 kalocsai, jótévedő 173, valamennyi kalocsai.

A főegyházmegyei igazgató az ügynek felkarolása és terjesztése céljából külön-külön felhívást intézett a főegyházmegye összes plébánia hivatalához, mire eddig a következők járultak gyűjtéssel az egyesület céljaihoz:

Nagybaracska 9 korona 10 fillérel, Nemesnádudvar 4 koronával, Kunbaja 2 koronával, Szépliget 17 korona 52 fillérel.

Ez a kezdetnek kezdete; hátra van még 123 plébánia, tehát a tulajdonképeni eredmény is.

Karoljuk föl melegen a „Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve“ c. egyesületnek magasztos eszméjét, hisz ez úgy az isteni Gyermekbarátnak az ügye; ez az ügy hatalmas lépéssel viszi előbbre az elhagyott gyermekek vallás-erkölcsi és hazafias nevelésének biztosítását és így áldásos munkájával egy jobb, egy erényesebb társadalomnak készíti elő alapjait.

Dr. Povischil Richárd,

„A Keresztény Szeretet Orsz. Gyermekvédő Műve“ c. egyesületnek kalocsai főegyházmegyei igazgatója.

Szenzációs röpirat.

— Siskovics Tamás hagyatéka. —

Vaskos röpiratot, inkább panaszt hordott ma szét a posta Szabadkán több száz példányban. A röpirat címe a következő:

Nagyméltóságú gróf Apponyi Albert, v. b. t. t. magyar kir. vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz.

Panasza Galsai Polgár József kir. közjegyző, battonyai lakosnak (Csanádmegye), néhai almási és gödrei Siskovics Tamás hagyatéki vagyonából 2747 katasztrális hold alapítványnak hagyományozott föld elidegenítése tárgyában, vizsgálat megindítása iránt.

Közérdek jellegével bír a panasz anynyiban, amennyiben a hagyaték felbeeslése alapján az örökhatyó által tett alapítványok nem kerültek ki, s a beeslést, a röpirat szerint nem ellenőrizték kellően, s a közalapítvány ügyigazgatóság részéről, a szabályszerű idézés dacára sem jelenvén meg senki, a közalapítványi ügyigazgató a képviseletet elutasította. Ezért, írja Polgár József a felelősség Toszt Gyulát, volt darabont ügyvivőt terheli.

A röpirat szerint a 3 000 000 koronánál többet érő vagyont csak 685 492 koronára becsülték, s ezen becsü által nemcsak az összes hatóságok lettek félrevezetve, de az államkincstár is érzékeny módon meg lett károsítva.

A röpirat szerzője, úgy mondja, azért tette meg e lépést, mert erre a végrendelet iránti tisztelete készletti: „Mert mit akart Siskovics végrendeleti intézkedései által elérni? Nem mást, mint végrendeletében mondja, hogy hazájának, választókerületének, anyamegyéjének halás akart lenni, jó barátai, rokonainál, hogy így nevének maradandó emléke legyen. Es mi történt? Se hazájának, se megyéjének, se választókerületének mi sem jutott . . .“

Felsorolja Polgár József mindazon jótékony és hazafias alapítványokat, melyeket a végrendeletvégrehajtóknak létesíteniök kellett volna, de amelyeket a helytelen becslés folytán meg nem tettek, mert erre vagyon nem jutott.

Amde a vádakkal szemben meg kell említenünk, hogy az egész ügy befejezve van, az illetékes hatóságok mindent helyben hagytak és a bíróság át is adta a hagyatékot. A bíróság bizonyára a törvény értelmében járt el.

Polgár József azonban vizsgálatot kér a hagyatéki ügyben eljáró hatóságok ellen, mert szerinte ezek elmulasztották a leltári és telekkönyvi másolatok kötelezőszerű átvizsgálását, ami által a közalapítványok megkárosítása lehetségessé vált.

Röpiratát Polgár ezen szavakkal fejezi be:

„Nagyméltóságú miniszter ur kérek szigoru vizsgálatot.“

A röpirat bizonyára sok beszédre szolgált majd alkalmat ad Szabadkán, és a vármegyében ahol az ügyben érdekelteket mindenki ismeri. Annyit azonban ismételve is ki kell emelnünk, hogy a panaszos vádjaival szemben befejezett bírósági eljárás áll

s hogy a röpirat így nemcsak az örökösöket és végrendeleti végrehajtókat támadja.

Meg kell említeni még azt is, hogy ezen ügyben Polgár már az igazságügyi miniszterhez is fordult panasszal, s hogy ezen panasza a szabadkai kir. ügyészség hosszasan indokolt határozatával a vádképviselőt megtagadta, a szabadkai ügyész megfélebezett határozatát pedig a szegedi királyi ügyészség hagyta helyben.

A török forradalom.

Aki a kelet lélektanát ismeri, az a török alkotmányosság proklamálását, ha örömmel fogadta is, de abban nem bízott, hogy az abszolutizmusból átmenet az alkotmányosságba minden zavar nélkül történik meg. A pillanatnyi, mert csak pillanatnyinak mondható, örömmámor hatása alatt nem vették észre, hogy az öröm alatt nagy tömegben megfélemezhetetlen elégedetlenség uralkodik.

Most azonban, mikor az új törökök mohamed vallás ellenes intézkedéseket kezdtek életbe léptetni, kitört az elégedetlenség de nemcsak a nép, hanem a katonaság körében is, s az éjszaka már véres összeütközéseknek volt színhelye Konstantinápoly, a melyeknek vége a nagyvezér és a kormány bukása lett.

Lehetséges, hogy az ifjú törökök energiája most még elnyomja majd a forradalmat, de nem oltja el a lelkekben lappangó elégedetlenséget, mely előbb-utóbb ismét ki fog törni. Es ha az európai Törökbirodalomban sikereket érnének is el az elégedetlenség elnyomásával, az ázsiai Törökbirodalomból át fog újra csapni a láng, s ekkor a forradalom bizonyára veszedelmesebb mérvet fog ölteni.

Ekkor eshetik majd meg az, hogy a sokat emlegetett haldokló birodalom feloszlása előidézi az európai bonyodalmat, melytől az annexió kérdésében féltek.

Nekünk bizonyára könnyű lesz a helyzetünk, mert ebből az európai harcából kimaradhatunk, nem lévén érdekeink Ázsiában, s a Balkánfélszigeten az esetleges új államalakulások egyelőre bizonyára legalább is annyira érintetlenül hagynak bennünket, hogy véres háborukba keveredni okot nem találunk.

A nemzetközi agrár-geológiai kongresszus Szabadkán.

Ma nyitotta meg a nemzetközi agrár-geológiai kongresszust Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, a magyar tudományos akadémia heti üléstermében. Ma, holnap, csütörtökön, pénteken és szombaton ülészeknek, e hó 18-án pedig lerándulnak a kongresszus tagjai Kelebiára.

A kongresszusi tagokat hozó vonat reggel 7 óra 10 perckor indul Budapestről és 10 óra 3 perckor érkezik Kelebiára. E kirándulás célja a futóhomok terület megtekintése. A kirándulás vezetője Freitz Péter.

A kongresszus tagjai délután 12 óra 19 perckor indulnak Kelebiáról Szabadkára, ahova 12 óra 32 perckor érkeznek. A kirándulók a Bárány szállodában ebédelnek meg s három órakor Palicsra rándulnak, ahol a fürdőt és a földmivessiskolát tekintik meg. Palicsról este 7 óra 5 perckor indulnak tovább Szegedre.

A kongresszus rendező bizottsága ma értesítette Biró Károly polgármestert a kirándulásról. A polgármester haladéktalanul intézkedett, hogy ezen, különösen hazánkra nézve oly kiváló fontosságú kongresszus tagjait Szabadkához méltóan fogadják s kalauzolásukról minden tekintetben kellőképpen gondoskodva legyen.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amikor HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevárásukat eszközlik.

Szabadka a szabadságharcban

Németh Kelemen felolvasása.

(Folytatás.)

Hogy Szabadkának polgárai mily hősiesség ellenállást fejtettek ki, mutatja az a tényállás, hogy Szabadkát a rácok minden erőmegfeszítés mellett sem tudták bevenni. Ellenkezőleg a szabadkai határban vívott csata alkalmával a szabadkai polgárorség által, annyira tönkre tétettek, hogy a rácok örült futásnak eredve minden ágyujukat, eleségüket, körülbelül száz fogollyal zsákmányul hagyták. Eme foglyokat 25-ivel lövette agyon a haditörvényszék. Persze! mivel a deáknak, ha még oly kicsiny is mindenütt ott kell lennie, minden kivégzésnél, anyám erélyes tiltakozása ellenére, én is mindig ott voltam.

Nagyon természetes a háboru alatt az iskolák zárva voltak. A vizsgálatokat pár hónappal előbb tartották meg, hogy a tanuló ifjúságnak fejlettebb része a haza védelmében szintén részt vehessen. Valóban a tanuló ifjúság 15-20 éves soraiból ezek siettek a szabadságharc zászlója alá.

A világi és szerzetesrendek növendékei épp úgy, mint fiatalabb felszentelt papjai kivétel nélkül cserélték föl a papi talárt a honvédatillával. Az egri egyházmegyéből egyszerre 36-an siettek a szabadság zászlója alá, hogy milyen hősiességgel harcolt ez a fiatal nemzedék, igazolja a vörös sapkásokról fényes, betűkkel megírt történelem. Ime kedves tanuló ifjak az intelligencia még a csatamezőkön is érvényesül.

Az országban nem volt épkézlábu ifju, 15-20 éves diák, ki nem vett részt az önvédelmi harcban. Mellőzve a sokakat, nem hagyhatom említés nélkül Ivanits János Jusztint, kire e városban a mostani generáción kívül mindenki emlékszik; hisz majdnem négy évtizeden át volt eme gimnáziumnak lelkes, buzgó tanára, aki mint tanár nem tagadta meg baka voltát, s a katonai pontosságra nagy súlyt fektetett. Ivanits Jusztin, mint gimnáziumi V-ik osztálybeli tanuló, szüleinek ellenzése dacára, csapott fel 1848-ban honvédeknek. Számítalan csatában vett részt, őrmesterségig vitte föl, csak is a kórházból agyongyötörve nyomorultán, kimerülten. Hasonló kegyelet és elismerést érdemelnek még most is élő pusztai Bathó János ur Jászberény város szülőtte, ki 17 éves kora léteire állt be honvédek s élő tanuja az 1848-ki ifjúság hazafias érzelmének. Kléger József nyugalmazott törvényszéki bíró. Boldogult Ózorosvsky János 18 éves korában, Sismis József ügyvéd ur pedig 19 éves korában sietett önként a haza védelmére és még számos intelligens ifju.

Hát még 10-14 éves gyermekek? Talán a hosszú 1 és fél évig tartó szünetben csak mulattak? játszottak? Igen játszottak katonásdit, háborut, s nem egyszer véres csatát. Egyik nap sárból golyókat készítetünk, napon megszártítottuk, hogy másnap azokkal ostromolhassuk az ellenséget. Az ellenség creatiója ment legnehezebben, mert senki sem akarta az oláh, rác vagy német szerepét vállalni. De mert Szabadkának háromnegyed része bunyevác, rác, kik jóllehet 1848-ban a legnagyobb magyar érzelmű honpolgárok voltak, s most is azok, ezek köréből szedegettük ki, akár akarták, akár nem, a rác ellenséget. Csudálatos! ezek a derék kis bunyevácok magyarságukat maguknak tartották fel és bennünket magyarokat tolnaknak csufoltak.

Persze mi ennek hallatára vért izzadtunk és annál hevesebben támadtunk. Folyt a csata majd minden harmadnap. A kis lányok kötényükben liferálták a sárgolyókat, s mi az ellenfélre dobáltuk s viszont változó szerencsével. Folyt a csata a nagyobbkorú nézősereg biztatása mellett késő estig, míg be nem sötétedett; ekkor lefújtunk s elszédítettünk nem ritkán dagadt, véres fejjel. Nem egyszer félve én is sebesülten érkeztem haza. Miért félve? mert biztosra vettem, hogy anyám ráadásul még el is nadrágot.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

Április 15. A szabadkai filharmonikusok hangversenye a városi színházban.
Április 18. A szabadkai Fehérkereszt Gyermekvédelmi Egyesület művészeti zsúrja.
Április 25. A Kath. Legényegylet táncfuzérkéje.
Országos Vásárok. Április 18. Baja, Bácsotpolya; április 25. Bácskula; április 26. Bácsalmás.

Munkaközvetítés.

Flutanonközvetítés. Az újdéki iparomesterekhez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetítés elhelyez az Újdéki Keresztény Szociális Egyesület.

Keresztény-szociálisták az általános szavazati jogért.

Szeme mezővárosban husvét hétfőn népgyűlést tartottak az ottani keresztény-szociálisták. A népgyűlésen nemcsak Szeme város közönsége volt jelen, ugyszólván teljes számban, hanem a környékbeli községek is, nagyszámú küldöttséggel voltak képviselve. A népgyűlés, amelyen körülbelül 3000 ember vett részt, a város főterén, délután négy órakor kezdődött. Szalánczy Andor nagyobb beszédben ismertette a keresztény-szociálisták törekvését. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy követeli az általános titkos választói jogot és tiltakozik az Andrássy által készített pruláris szavazati jog törvénybe iktatása ellen.

Ugyancsak határozatilag kimondotta a népgyűlés, hogy elvárja a képviselőháztól és a kormánytól, hogy ne szemérmelharccal kergessék az országot újabb zavarba, hanem a dolgozó nép érdekeit szolgáló szociális alkotásokkal tegyék erőssé a nemzetet, hogy ez képes legyen igazait Bécs ellen megvédelmezni. Matus József ezután buzdító szavakat intézett a nagyszámú közönséghez, mire Himnusz eléneklése után a népgyűlés a legnagyobb lelkesedés közt szétoszlott.

— Április 11. A 48-as törvények szentesítésének évfordulóját ma ünnepelték meg az összes tanintézetekben.

— Pályázat jegyzői állásra. A szabadkai kir. törvényszék elnökéhez a bajai kir. járásbírósnágnál megüresedett jegyzői állásra két hét alatt lehet beadni a kellően felszerelt pályázati kérvényeket.

— A főorvos teendői. Biró Károly dr. polgármester a megboldogult Kertész Sándor dr. tisztifőorvos elhalálozásából megüresedett főorvosi állás teendőinek elvégzésével Bartha Antal dr., tisztiorvost bizta meg.

— Segély Boszniába vitt katona családjának. A tanács mai ülésén Wilhelm István, Boszniába vitt katona feleségének és családjának 30 korona segélyt szavazott meg.

— Halálraszánt fiú. Feró János, VIII. körű földműves bejelentette a csendőrségen, hogy 18 éves Antal nevű fia tegnap délután elment hazulról és azóta nyoma veszett. Az apa attól tart, hogy fia öngyilkosságot akar elkövetni, mivel magával vitte atyjának töltött forgópisztolyát. Feró Antal levelet is hagyott hátra szüleinek, melyben bocsánatot kér tőlük. Az öngyilkos jelöltet többben Kelebia felé látták menni és így a rendőrség most arrafelé keresi az elkeseredett fiút.

— Tolvaj suszterinas. Fekete Antal 52 éves nyolcadik körű cipész panaszt tett a rendőrségen hogy a nála alkalmazásban levő Schulz Ferencz nevű tanonca a nyitva levő üvegszekrényből egy tiz koronás aranyat ellopott. A tolvaj suszterinas tagadja tettét.

— Törvényszék Baján. Bajáról jelentik: Minthogy az igazságügyi kormány három új törvényszék szervezését tervezi, dr. Lemberger Armin indítványára a bajai ügyvédi kör elhatározta, hogy rendkívüli városi közgyűlés összehívását kéri, hogy a törvényhatóság monstre-küldöttséggel kérje Günther Antal igazságügyminisztert a bajai törvényszék visszaállítására. A kérést azzal okolják meg, hogy a mai járásbírósi aránytalanul megnövekedett ügyforgalma sürögösen szükségessé teszi a bajai törvényszék reaktiválását.

Az államvasutak új vagonjai.

Sok volt a panasz amiatt, hogy a m. kir. államvasutak nem képesek a forgalmat lebonyolítani vagonhiány miatt. Abból a 215.336.000 koronából, melyet az országgyűlés az államvasutak hálózatán szükséges beruházásokra megszavazott, első sorban az államvasutak kocsiállományát egészítik ki. Ebből a célból öt vagongyár kapott megbízást személy-, kalauz- és teherkocsik építésére s a megrendelt kocsikat 1910-ig szállítani kell. Az államvasutaknak 720 személy-, 285 kalauz és 1000 darab teherkocsira van szüksége s ezeknek a járműveknek szállítást a hazai vagongyárak vállalták el. A munka a gyárakban mindenütt serényen folyik. Az 1909-ben szükséges kocsik szállítása idejében fog megtörténni. A kereskedelmi minisztérium gondosan ügyelt arra, hogy a kocsik építésénél kizárólag Magyarországon termelt anyagot használjanak s csupán azt szerezzék be külföldről, amit Magyarországon eddig nem tudnak előállítani. Az összes anyag magyar származású, kivéve a linoleum, amelyet a vagongyárak külföldről voltak kénytelenek beszerezni. A kocsik szállításának befejezésével az államvasutak személykocsijainak száma 7192, a kalauzkocsiké 1909-ben 2881, a teherkocsiké 75.253 darabra emelkedik. A személykocsik beszerzésére 25.900.000 korona, a kalauzkocsik beszerzésére 4.100.000 s a teherkocsik állomány szaporítására 11.780.000 korona kell.

Hányadik szülött gyermek lesz lángeszű? A IV. nemzetközi anthropológia kongresszuson erről a kérdéssel előadást tartott egy Robinovics Lujza nevű asszony és kimutatta, hogy ellentétben a közfelfogással, éppen az első szülöttekből kerül ki a legkevesebb lángeszű, sőt egész sereg nagy ember születése épp azt látszik bizonyítani, hogy az utolsónak született gyermek van megáldva a legnagyobb szellemi képességekkel. Franklin Benjámint 17. gyermek közül utolsónak született. Schubert 13. Washington 11. Napoleon 8. Rubens és Wagner Richárd 7. Rembrandt 6. Weber pedig 5. gyermek közül született utolsónak. A nagy emberek legtöbbje akkor született, amikor szüleik már érettebb korban állottak, azaz oly időben, amikor azok energiája a legnagyobb volt (többnyire a harminc éven felül, semmint azon alul.) Ennek a tételnek a bizonyítására az előadó asszony 74 híres férfinak az életéből sorol fel adatokat. A 74 közül csak 9 volt elsőszülött. Foglalkozásuk szerint csoportokba osztva, 42 költő és író közül 6 volt elsőszülött (Gibbon, Milton, Arago, Home, Ed-dison, John Adams), 17 festő közül 1 (Leonardo da Vinci) és 17 zeneköltő közül 2 (Brahms és Rubinstein).

A vasúti sineken. Kiss János ötven éves mélykúti lakos folyó hé 7-én ittas állapotban hajtott haza kocsijával. Lovai valamitől megbokrosodva a vasúti sinekre ragadták a kocsit. Szerencsétlenségére épen akkor rohogott arra a Mélykútra induló személyvonat, amely a vágányon levő kocsit és lovat elütötte. A kocsi teljesen összetört, az egyik lovat pedig összegázolta a mozdony kereke. Kiss János szerencsére nem ült a kocsiban, nem is tudja hogyan kerültek lovai a sinekre, mivel nagyon ittas állapotban volt. A jánosalmi állomásfőnökség feljelentette a gondatlan embert, mivel a mozdony is megrongálódott és így négyszáz korona kára van az államvasutaknak. A gondatlan Kiss ellen eljárást indított a csendőrség.

Tűz Bajsán. Topolyáról jelentik: A nagyhét utolsó napján, szombaton a szomszédos Bajsa községben tűz pusztított. Ozv. Kályhás Antalnénak háza teljesen leégett, még két házba kapott bele a tűz, de a gyorsan kivonult községi tűzoltóság dacára a nagy szélnek csakhamar eloltotta a tüzet. A kár biztosítás útján megtérül.

Fiatol tolvaj. A bajalőkerti iskola-szolga észrevette, hogy az ottani iskolában mult hó végén valaki feltörte az asztalokat és a szekrényt, ahonnan több tanszert elvitt. Feljelentette az esetet a csendőrségnek, amely kinyomozta a tettest Hosszu

István fiatal 16 éves asztalosinas személyében. Hosszu beismerte, hogy alkuleszal kinyitotta a fiókokat és az onnan elvitt tárgyakat társai között szétosztotta. Társai is látták nála egy drótból készült alkuleszt, amivel Hosszu kinyitotta a fiókokat. A kulcsot azután, nehogy ellene bűnjel legyen, eldobta. A fiatal tolvajt és társait a megérdemelt büntetésben részesítik.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Fučík, „És ha hallgat a cigány” remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona. Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 147 féle, kuplák ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabaret számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vegyesen csak 80 krajcár. **Dohányzók figyelmébe ajánlom** szivarka hüvelykeimet:

Valódi Francia vart, egészségre nem ártalmas, „Tercerillas” és „Togó” elnevezéssel, ára 100 drb 24 fillér, 1000 drb vételnél 2 korona. Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében SZABADKÁN, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Ongyilkos rendőrbiztos.

Csak mai számunkban adtunk hírt arról, hogy a fegyelmi választmány, Király József volt rendőrbiztos az ellene több panasz folytán megindított fegyelmi ügy befejezésekor hivatalvesztésre ítélte.

Ma délután az egész városban elterjedt a híre, hogy Király József biztos agyonlőtte magát és holtteste kiint fekszik a buckai szőlőkben. A rendőrség képviselőjében László Géza rendőrkapitány haladéktalanul kiszállt a helyszínre, hogy az öngyilkosságot megállapítsa.

Az öngyilkos már ügyének befejezése előtt nem igen tartózkodott Szabadkán. Tegnap, vagy ma reggel értesülhetett ügyének ránézve nagyon is kedvezőtlen kimeneteléről, s ezen értesülés hatása alatt löhette magát agyon.

Holttestét a mentők hozták be a városba.

A tolvaj házörző.

— Meglopta az apját. —

Leiszner György 18 éves bácsalmási legény nagyon szeret vig cimborákkal mulatni. De mivel pénze nem mindig van, a bűn útjára tért; meglopta a saját édesapját. Még mult hónap 22-én történt, hogy Leiszner János ötven éves bácsalmási szőlői lakos bejött Szabadkára vásárolni. Fiát otthon hagyta a házat őrizni, természetesen nyitva hagyta a szobát, de a szekrényeket bezárta. Ez feldühösítette a fiut, feltörte a szekrényt és abból nyolevan korona készpénzt ellopott.

De még ez nem volt elég. Egy fejével betörte a boros pince ajtaját és az ott talált borkészletet is megdézsmálta. Ezután — mint aki jól végezte dolgát — elment a falubeli kormarába és a lopott pénzt cimboráival elmulatta.

Mikor atyja hazajött rémulve látta, hogy betörő járt a lakásban. Csakhamar kiderült azonban, hogy a „jó házörző”, a saját fia volt a tolvaj. Feljelentette a csendőrség a tolvaj fiut, aki beismerte, hogy elvitte a pénzt. Azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt és nem tudta mit csinál.

Apjának kérelmére feljelentették Leiszner Györgyöt a szabadkai kir. ügyészségnek, amely most eljárást indít ellene lopás és vagyon rongálás miatt.

— **Katholikusok!** Ne feledjétek, mit mondott Ketteler, mainzi püspök:

— Akinek manapság a kath. sajtó iránt nincs érzelme, az ne tartson számat arra, hogy katholikusnak nevezzék!

INNEN-ONNAN.

Egy előkelő uriaszony végigmegy az utcán és észreveszi, hogy kis leánya bele-néz egy üzlet tükörtáblájába. Szemrehányólag fordul oda a leányhoz:

„Pfoj, Baby! Hód nézhetel bele edilen tükörbe. Ki tudja miféle emberek nésték magukat bele...”

Mindent a néppel, de semmit a néptől; mindent a néptől és semmit a népek: ez a szociáldemokrácia taktikája!

Ismét az alkohol.

— Öngyilkos gazda. —

— Saját tudósítónktól. —

Ismét az alkohol, a tulságos pálinkai-vás volt az okozója, hogy egy jómódu gazda-ember saját kezével vetett véget életének. Páncsics József felsőszentiváni földműves jelentést tett a csendőrségnek, hogy atyját Páncsics Márkot e hó hetedikén reggel öt óra körül felakasztva találta. A nyomozás rögtön megindult, mivel büntényre gondoltak, de oly bizonyítékot derítettek ki a csendőrök, miknek folytán kétségtelen, hogy Páncsics Márk öngyilkos lett. Már előző nap elhatározhatta tervét, mivel egy pokrócból csinált kötelet és mikor erről fia megkérdezte, azt felelte, hogy szénát fog vele megkötöni. Hajnalban azután kiment a kocsiszinbe és ott követte el bűnös tettet. Neje — rosszat sejtve — fiával együtt kiment férjét keresni, de már csak holttestét találták meg, előtte volt a kis konyhaszék, melyet még előző nap készített a kocsiszinbe. Páncsics Márk régóta rabja már az alkoholnak és többször emlegette, hogy felkötö magát. Barátja Steininger János igyekezett őt e sötét tervéről lebeszélni, de Páncsics nem hallgatott rá. Különösen az utóbbi időben állandóan ittasan látták az öreg Páncsicsot hazamenni mikor folyton az öngyilkosságról beszélt. Végre beváltotta ígéreteit és végrehajtotta bűnös tervét.

Valóban sokan okulhatnak már a megtörtént esetekből, hogy az alkohol a végveszélybe döntő méreg, melynek fogyasztója előbb-utóbb elpusztul.

Keresztények csak keresztényeknekél vásároljatok.

Megvadult bika.

— Összetaposott fiu. —

Rémes jelenetek voltak az ünnepek alatt tanui azok, akiket a zentai vásártér felé vitt dolguk.

Novák János, zentai lakos fia a vásártéren legeltette bikáját. Vasvilla volt a gyerek kezében, azzal hajtotta tovább a bikát, de meg talán ingerelte is fölszelesen.

A bika rekedt böggéssel türte a vasvilla szurásait egy ideig. Egyszer a fiu szurása fájdalmasabb lehetett, mert a bika hirtelen a fiunak fordult.

A gyermeknek nem volt ideje a menekülésre, a védekezésre meg alig gondolhatott. A vadállat szarvaira kapta, s a vásártér szegélyező árkon tul dobta. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem átugorva az árkot, a fiut halálra taposta.

A szerencsétlenséget a járőkelők vitték hírül az apának, aki azonnal kiszaladt a rémes eset színhelyére, felkapta a holt gyermek mellett heverő villát, s azt a bika orrába szurta.

A bika a szurásra összerogyott, de néhány pillanat múlva feltápáskodott s most már csak vesztebb dühvel rontott az apának, akit szintén holtra szurkált volna a szarvaival, ha a viadatra összeszaladt emberek meg nem szabadítják a vadállat dühétől.

Hirdetmény!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a

→ **szabadkai első tamburás zenekar** ←
a „Hungária“-féle vendéglőben tartózkodik.

Tisztelettel
a szabadkai első tamburás zenekar tagjai.

O B J A V A !

Čast nam je saopćiti poštovanom općinstvu, da se 788-10-10

→ **subotičko prvo tamburaško društvo** ←
u gostioni „Hungaria“ pribiva.

Veleštovanjen
Clanovi subotičkog prvog tamburaškog društva.

Szőlőoltványokat
szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES, Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).**
Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező ellátó levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségekkel úgy szót, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 787-12-4

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

Március elsején életbe lépett új bortörvény értelmében minden szőlőtulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást”
:: :: :: köteles vezetni. :: :: ::
Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában
:: :: :: beszerezhető. :: :: ::
Kereskedőknek bizományba ad a
:: Szent Antal nyomda-vállalat. ::

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezennel is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

159-150 papi és polgári szabó.

ÚJ ADÓTÖRVÉNYEK!

- I. A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékaról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.-
- II. A házadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.50
- III. A tőkekamat és járadékadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.-
- IV. Az általános kereseti adóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.-
- V. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.-
- VI. A jövedelemadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.-
- VII. A közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.-
- VIII. A közadók kezeléséről szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.50

Minden füzethez kimerítő betűrendes tárgymutató.

Kaphatók:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

SZABADKÁN, FÜTÉR.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály és Társai
bádogos. Szabadka, I., Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán
szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos
órák és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József
cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István építlet-műlakatos és gépjavító üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesoh-palota. Elvállal épületajtók és ablakvasalást, rácsokat, sárkereteket, szivattyús kutakat, varrógépek és kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai
Palatinus—Bartus. kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai
kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István
cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István
cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma
virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztetemkezési vállalata. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János
bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa
varrógép-, kerékpár- és gramofon-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsébet női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai
húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József
dísztetemkezési vállalata. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály
motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti indóházzal szemben).

Siflis Gyula
hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula
esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-ut.

Szombathy Károly
fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert építlet- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő
norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.

SZENT ANTAL NYOMDA- ÉS IRODALMI-VÁLLALAT
MINT SZÖVETKEZET

• • • ezelőtt Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet • • •

Telefon-sz. 300 Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám. Telefon-sz. 300

„Bácskai Napló” politikai napilap kiadóhivatala

„Naše Novine” hetilap kiadóhivatala.

Közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Irodalmi művek, folyóiratok, üzleti könyvek, kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok jutányosan és izlésesen készíttetnek.

Esküvői, eljegyzési és béli meghívók, névjegyek, borítékok, levélpapírok, gyászjelentések, körlevelek, reklámnymtatványok s minden e szakmába vágó munkák

JÓ REGÉNYEK TÁRA kiadóhivatala.

PUČKA KNJIŽNICA kiadóhivatala.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában Szabadkán.